

Sport in het systeem

Actualisering werkprogramma 2021-2024
van de Nederlandse Sportraad

2022

Actualisering werkprogramma

2022

// Jaarlijks actualiseert de NLsporraad het werkprogramma *Sport in het systeem 2021-2024*.¹ In dit meerjarige werkprogramma heeft NLsporraad de visie neergezet voor de komende jaren. De NLsporraad wil door middel van haar adviezen over topsport en breedtesport, bewegen systematisch mogelijk maken en de betekenis van sport voor de samenleving vergroten. Daarnaast wil de raad adviseren over de versterking van de sportbranche en het sportstelsel, zodat de waarde van sport groter wordt en meer mensen in beweging kunnen komen.

In het werkprogramma heeft de NLsporraad vier thema's vastgesteld waarin de verschillende adviezen thuishoren.

Thema 1: Sport en gezondheid

Thema 2: Sport en sociale waarden

Thema 3: Topsport en samenleving

Thema 4: Versterking sportbranche

De voorliggende publicatie bevat de actualisering van de activiteiten voor 2022 en vormt daarmee een bijlage bij het werkprogramma *Sport in het systeem 2021-2024*.

¹ [Werkprogramma 2021-2024](#)

Activiteiten 2022

2 [Addendum: sportwet en forse investeringen nodig voor vitalere bevolking](#)

3 [Doorontwikkeling paralympische sport](#)

4 [Brief NLsportraad minister Beoordelingscommissie sportevenementen](#)

5 [Nederlandse Sportraad pleit voor iconische maatregelen tegen bewegingsarmoede](#)

6 [Kamerbrief over Nederland vitaal en in beweging](#)

Belangrijke ontwikkelingen

// Sinds het uitbrengen van het werkprogramma 2021-2024 heeft een aantal belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden.

In 2021 heeft de NLsportraad zich gericht op een aantal adviezen die niet in het werkprogramma 2021-2024 waren opgenomen: het addendum op het advies *De opstelling op het speelveld*² en de adviesaanvraag van de minister van Medische Zorg en Sport over *Doorontwikkeling paralympische sport*.³ Een aantal geplande werkzaamheden voor 2021 schuift daardoor op naar 2022. Tegelijkertijd eindigden de werkzaamheden van de Beoordelingscommissie sportevenementen per medio 2021.⁴ Wel blijft de expertise van de commissieleden beschikbaar om beleidsadviezen over sportevenementen te geven.

Op moment van schrijven van dit werkprogramma wordt een nieuw kabinet gevormd en schrijven partijen aan een nieuw

regeerakkoord. Hierdoor is nog niet duidelijk waar de prioriteiten van kabinet en parlement de komende jaren liggen op het gebied van sport en bewegen, en welke adviesaanvragen mogelijk aan de raad worden gedaan. Op het moment dat het regeerakkoord verschijnt, zal de NLsportraad bekijken of het jaarprogramma voor 2022 nog aanpassing behoeft.

Duidelijk zal zijn dat de volgende regering een herstelplan zal presenteren voor de opening en opbouw van Nederland na de coronacrisis. De NLsportraad heeft in een brief aan de informateur ten zeerste aanbevolen om dan ook de toenemende bewegingsarmoede te bestrijden, die grote gevolgen heeft voor de ziektelast en het immuunsysteem ondermijnt.⁵ Een fitte en vitale bevolking is nodig om de coronacrisis maar ook mogelijke toekomstige pandemieën te weerstaan. De maatregelen zoals voorgesteld door het demissionaire kabinet in het voorjaar van 2021 acht de NLsportraad onvoldoende.⁶

Thema 1 – Sport en gezondheid

Adviezen 2021

Brief aan de informateur: Nederlandse Sportraad pleit voor iconische maatregelen tegen bewegingsarmoede

Adviezen 2021-2022

Analyse en advies sport en bewegen tijdens de levensloop

Adviezen na 2022

Beweegadviezen voor specifieke doelgroepen
Sport en veiligheid: hersenschade door sport

Advisering op het gebied van sport en gezondheid heeft voor de NLsportraad prioriteit in de komende jaren. Sport en bewegen hebben een bewezen positief effect op de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling en gezondheid van kinderen, volwassenen en ouderen. De coronapandemie maakt dit onderwerp extra urgent.

Sport en bewegen tijdens de levensloop

In 2021 maakt de NLsportraad een start met een analyse van sport en bewegen tijdens de levensloop, om te identificeren bij welke

(kwetsbare) groepen vooral bewegingsarmoede optreedt en welke context bij deze groepen het meest relevant is. Daaruit volgt in 2022 een advies op hoofdlijnen met aandacht voor een integrale aanpak en de noodzakelijke interdepartementale en intersectorale samenwerking.

Beweegadviezen voor specifieke doelgroepen

Als vervolg hierop zal de NLsportraad na 2022 een reeks adviezen leveren over het systematisch in beweging brengen van verschillende groepen in verschillende situaties. Dit zijn adviezen voor de situaties waarin het meeste bewegingsarmoede optreedt en voor de meest kwetsbare groepen. Steeds zal worden bezien welke beleidsterreinen en welke stelsels en kaders eraan kunnen bijdragen dat deze groepen in beweging komen (Wet publieke gezondheid, Wet langdurige zorg, Zorgverzekeringswet, enzovoorts).

Sport en veiligheid

Als meer mensen gaan sporten en bewegen, wordt ook de kans op sportblessures groter. De NLsportraad wil ervoor waken dat de positieve effecten van sport en bewegen

op de gezondheid teloor gaan door de negatieve effecten. Daarom wil de raad zich na 2022 oriënteren op de (fysieke) veiligheid in de sport. Onder andere hersenschade door sport is een onderwerp waar nationaal en internationaal veel over te doen is. In 2003 bracht de Gezondheidsraad al een advies uit over hersenletsel bij boksers en voetballers.⁷ De NLsportraad wil verkennen of dit heeft geleid tot duidelijke gezondheidsrichtlijnen ter voorkoming van hersenschade door sport en advies geven over de verdere ontwikkeling en implementatie van dergelijke gezondheidsrichtlijnen.

⁷ [Hersenletsel bij boksers en voetballers](#)

Thema 2 – Sport en sociale waarden

Adviezen 2021

Pedagogisch klimaat in de sport

Adviezen 2022

Voorkomen en tegengaan van ongewenst gedrag

Adviezen na 2022

Sport en integratie
Sport en welzijn

Als sport voor iedereen is, dan is het ook belangrijk dat iedereen zich thuis voelt in de sport: jong en oud, man en vrouw, arm en rijk, hoog- en laagopgeleid - zonder onderscheid naar afkomst, etniciteit, religie, cultuur of seksuele voorkeur. Een positieve sportcultuur, waarbij plezier en presteren hand in hand gaan, is volgens de NLsportraad bovendien een van de randvoorwaarden voor de verdere groei en ontwikkeling van de sportbranche.

Voorkomen en tegengaan van ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag zoals discriminatie, homofobie, racisme, seksisme, geweld en (seksuele) intimidatie horen niet in de sportwereld thuis. De sportbranche en de overheid zijn zich hiervan in toenemende mate bewust. De NLsportraad constateert dat verschillende vormen van ongewenst gedrag in de sport een lange historie kennen en ondanks het gevoerde beleid niet zomaar zijn verdwenen. De NLsportraad wil in 2022 de factoren op het spoor komen die een wezenlijk verschil maken voor een positieve sportcultuur en adviseren over vervolgbeleid.

Daarmee bouwt de NLsportraad voort op het advies over het verbeteren van het pedagogisch klimaat in de sport, dat in 2021 wordt gepubliceerd.⁸ De NLsportraad verdiept zich verder in het beleid voor het voorkomen en tegengaan van ongewenst gedrag in de sport. Hierbij houdt de NLsportraad de actuele ontwikkelingen goed in de gaten.

⁸ [Pedagogisch klimaat in de sport](#)

Thema 3 – Topsport en samenleving

Adviezen 2021

Beoordelingscommissie sportevenementen
Doorontwikkeling paralympische sport

Adviezen 2022

Talenterkenning en -ontwikkeling

Adviezen na 2022

Maatschappelijke waarde van grote sportevenementen
Haalbaarheid van mega- en multisportevenementen
Maatschappelijke positie van topsporters en duale carrières

Topsport heeft een grote waarde voor de maatschappij. Het volgen van topsport zorgt voor binding, positieve gevoelens en maakt de bevolking trots. De prestaties van Olympische en Paralympische topsporters zetten Nederland op de kaart en topsport wordt ingezet in het internationale verkeer en bij handel met het buitenland. Sportevenementen zorgen regionaal voor economische en maatschappelijke impact en topsport kan worden gebruikt als 'hefboom' voor andere beleidsterreinen - maar sportbeleving via

evenementen, media, sponsoring en (online) loterijen is ook een miljoenenbusiness geworden. Met name media spelen een grote rol bij de ontwikkeling van topsport door wel of geen podium te bieden aan sporters en evenementen. De snelle veranderingen in het medialandschap en de verhouding tussen het mediabeleid en topsportbeleid van de rijksoverheid zijn daarbij een punt van aandacht.

Talenterkenning en -ontwikkeling

Hoe word je topsporter? Is daarbij sprake van een structurele aanpak, of is het (ook) een kwestie van toeval? En in hoeverre is er sprake van gelijke kansen? Zijn er verschillen bij talentontwikkeling tussen georganiseerde sport en commerciële takken van sport? Talentontwikkeling vindt in Nederland niet via de scholen plaats, zoals in het Angelsaksische model, maar veelal via de sportverenigingen en sportbonden. In de competitie komen talenten boven drijven, die door de sportbonden worden gescout voor de regioselecties en hun trainingen krijgen via regionale trainingscentra (RTC's). Bij voetbalverenigingen sporen ook de betaald voetbalorganisaties talenten op voor de eigen jeugdopleidingen. Het is de vraag of alle talenten

worden herkend (clublidmaatschap is randvoorwaardelijk in dit systeem) en of kinderen en jongeren niet breder hun talenten zouden moeten ontwikkelen om erachter te komen welke sport het best bij hen past. Door het clubsysteem sorteren kinderen al vroeg voor op één specifieke tak van sport, wat kan leiden tot een beperktere motorische ontwikkeling en mogelijk ook tot eerder afhaken van de sport. Ook is het de vraag of alle kinderen en jongeren evenveel kans maken op talentontwikkeling, gelet op de investeringen in tijd en geld die hiervoor nodig zijn.

In navolging op het adviestraject pedagogisch klimaat is het daarnaast van belang dat er oog is voor de weg die kinderen afleggen richting de top, waarbij zij de juiste ondersteuning krijgen op het juiste moment, en waarbij er niet alleen gekeken wordt naar medailles.

De NLsportraad is voornemens op basis van literatuur en stakeholdergesprekken te verkennen welke ontwikkelingen rondom talentontwikkeling spelen, welke succesfactoren er zijn en welke knelpunten om aandacht vragen.

Thema 4 – Versterking sportbranche

Adviezen 2021

Organisatie en financiering van de sport:
wettelijk en financieel addendum

Adviezen 2021-2022

Organisatie en financiering van de topsport
(inclusief commerciële topsport)

Adviezen 2022

Van curatieve zorg naar preventie

Adviezen na 2022

Overige randvoorwaarden ter versterking van
de sportbranche, waaronder professionalisering,
arbeidsmarkt, brancheontwikkeling en
samenwerking met andere branches

Voor een sterke sportbranche zijn verschillende
randvoorwaarden nodig. In *De opstelling op het
speelveld* adviseerde de NLsportraad in ieder
geval de volgende voorwaarden te vervullen:

- sport als publieke voorziening;
- fysieke infrastructuur op orde;
- toegankelijkheid voor kwetsbare groepen;
- professionalisering van de sportbranche en
versterking arbeidsmarkt;

- één sport- en beweegbranche en
brancheontwikkeling;
- samenwerking sport met andere branches.

De NLsportraad zal verschillende randvoor-
waarden onder de loep nemen, samen met
stakeholders bepalen welke het meest cruciaal
zijn en hierover adviseren in de komende jaren.

Organisatie en financiering van de topsport

Is de topsport toekomstbestendig? Hoe is de top-
sport georganiseerd en gefinancierd? Blijft het
mogelijk voor topsporters om mooie prestaties
te leveren en zijn er voldoende voorzieningen?
En blijft het mogelijk voor het publiek om deze
prestaties te volgen en mee te beleven? Na een
advies over de sportsector als geheel, buigt
de NLsportraad zich nu over de organisatie en
financiering van de topsport. Hierbij is ook
specifiek aandacht voor de commerciële topsport.
Commerciële topsportbeoefening bestaat in
Nederland in een aantal takken van sport zoals
voetbal, wielrennen en schaatsen. Daarnaast
doen individuele Nederlandse topsporters mee
aan commerciële internationale competities
en toernooien (onder andere atletiek, tennis,
darts, golf, honkbal, auto- en motorsport).

In *Het speelveld van de sport* constateert
de NLsportraad dat de organisatie van de
commerciële sport in Nederland vooral in handen
ligt van topsportclubs, evenementenorganisaties
en hoofdsponsors. Media-inkomsten van
publieke en commerciële omroepen zijn belangrijk
voor de financiering van commerciële topsport.
Sportbonden en overheden zijn soms alleen
zijdelings betrokken. Wisselingen in sponsoring
en de absentie van een sportbond brengen veel
onzekerheid met zich mee voor de talenten en
topsporters die een professionele carrière
nastreven. De organisatie en financiering van
de commerciële topsportbeoefening vormden
vaak al een uitdaging, maar door de coronacrisis
is deze uitdaging nog groter geworden.

De NLsportraad wil zich verdiepen in de
organisatie en financiering van de (commerciële)
topsport, de continuïteit, de gevolgen voor
topsporters en de (in)directe rol van de overheid.

Van curatieve zorg naar preventie

Binnen de gezondheidszorg gaat momenteel
het grootste deel van het beschikbare geld naar
het genezen van mensen, de curatieve zorg.
In verhouding gaat nog weinig aandacht en geld

naar preventieve zorg en het stimuleren van een gezonde leefstijl, inclusief sporten en bewegen.

De NLsportraad heeft tijdens het schrijven van het advies *De opstelling op het speelveld* en het bijbehorende addendum gediscussieerd over wat zorgverzekeraars zouden kunnen betekenen om meer mensen te laten sporten en bewegen. Binnen het huidige zorgverzekeringsstelsel zijn sommige (para)medische vormen van beweging verzekerd, zoals fysiotherapie en revalidatie. Daarnaast zoeken zorgverzekeraars naar mogelijkheden om een gezonde leefstijl te stimuleren, bijvoorbeeld met campagnes waarin positieve gedragsbeïnvloeding centraal staat. De NLsportraad wil graag verder denken over andere, structurele manieren waarop zorgverzekeraars kunnen bijdragen aan een vitaler Nederland. De raad beseft dat daarvoor waarschijnlijk stelsels en wetten moeten worden aangepast, maar is ervan overtuigd dat dit de moeite waard is omdat de gezondheidswinst voor de totale bevolking groot zal zijn.

Dit is een uitgave van de Nederlandse Sportraad

De Nederlandse Sportraad is een onafhankelijk adviesorgaan, dat zich richt op het versterken van de maatschappelijke betekenis van sport voor de samenleving. De raad zet zich door middel van haar advisering in om sport mogelijk te maken voor iedereen en in elke context. Dat doet zij op transparante wijze samen met de betrokkenen uit het veld. De NLsportraad bestaat uit negen leden onder voorzitterschap van Michael van Praag. Adviezen van de NLsportraad zijn vernieuwend, wetenschappelijk onderbouwd en praktisch uitvoerbaar.

Zie www.nederlandse-sportraad.nl

April 2021 | NLsportraad 2021-03
Vormgeving: Things To Make And Do